

KAKO POSTATI SKORAJ POPOLN POLITIK

Gradivo v zvezi z igro vlog
za dijake od 15 do 18 let

KAJ MORA ZNATI POLITIK

Čestitamo! Za tabo je uspešno odigrana igra vlog v Parlamentariumu, v kateri si bil(a) poslanec(-ka) Evropskega parlamenta in si s svojo stranko odločal(a) o dveh predlaganih direktivah.

Pogajanja o direktivah o solidarnem ravnanju z vodo in o osebni identifikaciji so precej podobna pravemu delu poslancev v Evropskem parlamentu.

Tudi poslanci se trudijo:

- zbrati informacije v kratkem času;
- presoditi pomembnost informacij, ki jih prejmejo;
- v svojih političnih skupinah oblikovati stališče in ga zagovarjati pred ostalimi skupinami;
- pogajati se in doseči kompromis za uresničitev ideje;
- predstaviti svoje stališče – ne le drug drugemu, temveč tudi medijem in javnosti.

Poslanci Evropskega parlamenta svoje delo opravljajo v različnih jezikih in na več krajih, zaradi česar je njihovo delo še toliko bolj zapleteno.

Kaj ti je bilo najbolj všeč pri delu poslanca? Kateri del igre se ti je zdel še prav posebej zanimiv? Se ti je kaj zdelo pretežno ali stresno?

KAKO POTEKA DELO

OPREDELITVE POJMOV

Za uspešnega politika je potrebno veliko spretnosti. Najprej je treba razumeti vse tehnične izraze, ki se uporabljajo pri sprejemanju zakonodaje na evropski ravni.

EVROPSKA UNIJA: Evropska unija (EU) ima trenutno 28 držav članic. Čeprav so vse suverene države (to pomeni, da lahko same odločajo o svoji zakonodaji in organiziranosti), so se dogovorile, da bodo na nekaterih področjih uporabljale skupno zakonodajo. To drži zlasti takrat, ko bi številni različni nacionalni predpisi močno otežili izmenjavo med državami (na primer izmenjavo blaga) ali kadar ukrepi za reševanje problemov presegajo državne meje (na primer na področju varovanja okolja).

(LIZBONSKA) POGODBA: Ta dokument določa področja, na katerih države članice sprejemajo skupno zakonodajo, in postopek sprejemanja zakonodaje ter vsebuje opredelitev državljanstva EU.

DRŽAVLJANSTVO EU: Vsakdo, ki ima državljanstvo ene od držav članic EU, je hkrati tudi državljan EU. Državljanstvo EU pa ne nadomešča nacionalnega državljanstva: če si državljan(-ka) države članice EU, tvoj potni list dokazuje obe državljanstvi.

DIREKTIVA: Tako se imenuje večina zakonskih predpisov, sprejetih na ravni EU. Reče se jim direktiva, ker določajo okvirne cilje, ki jih morajo izpolniti vse države članice EU, podrobnosti pa prepuščajo posameznim državam – torej na nek način usmerjajo nacionalne zakonodajalce. Včasih države članice sprejmejo dodatne podobne zakonske predpise, ki so bolj natančni in se morajo uporabljati v vseh državah članicah.

Opomba: Sveta ministrov ne smemo zamešati z EVROPSKIM SVETOM ali SVETOM EVROPE.

EVROPSKI SVET je organ, v katerem se srečujejo voditelji držav ali vlad držav članic EU in ponavadi odloča oziroma izdaja priporočila o glavnih prednostnih nalogah in pobudah, ki jih morajo udeležiti Komisija, Svet ministrov in Evropski parlament. Svet Evrope sestavlja 47 držav članic, ukvarja pa se z vprašanji, kot so demokracija, pravna država in človekove pravice - je največja evropska organizacija za človekove pravice. Svet Evrope ne more sprejemati zakonodaje. SVET EVROPE ima sedež v Strasbourgu, prav tako kot Evropski parlament.

Za uspešno delo v Evropskem parlamentu moraš poznati tudi glavne akterje.

AKTERJI:

EVROPSKA KOMISIJA: Evropska komisija je „izvršni organ“ EU. Sestavlja jo 28 „komisarjev“ (po eden iz vsake države članice), ki so neodvisni in zastopajo interese celotne EU. Evropska komisija predlaga evropsko zakonodajo in skrbi za to, da se pravilno uporablja. Toda Komisija sama zakonodaje ne sprejema: za to sta zadolžena Evropski parlament in Svet ministrov.

EVROPSKI PARLAMENT sestavlja 751 poslancev, ki jih neposredno izvolijo državljani vseh 28 držav članic in ki se povezujejo v politične skupine. Evropski parlament tako zastopa državljane EU. Parlament se o evropski zakonodaji pogaja in jo sprejema skupaj s Svetom ministrov.

SVET MINISTROV sestavljajo po en minister iz vsake države članice. Evropska unija se ukvarja s številnimi področji, kot so kmetijstvo, zunanje zadeve, okolje in promet, zato v resnici ne obstaja en sam Svet ministrov, temveč več različnih. Svet ministrov predstavlja vlade držav članic in skupaj z Evropskim parlamentom sprejema novo zakonodajo.

AKTERJI V EVROPSKEM PARLAMENTU:

POSLANEC EVROPSKEGA PARLAMENTA: Poslanci Evropskega parlamenta so neposredno izvoljeni, njihov mandat pa traja pet let. Poslanci enakih političnih prepričanj oblikujejo **POLITIČNO SKUPINO** ne glede na to, iz katere države so. Politične skupine v Evropskem parlamentu so torej organizirane glede na politično pripadnost in ne po nacionalnem ključu. Nova politična skupina v Evropskem parlamentu se lahko ustanovi samo, če ima vsaj 25 poslancev iz najmanj 7 držav članic.

ODBORI: V odborih poslanci iz različnih političnih skupin razpravljajo o temah s posameznih področij politike (npr. okolje, zunanja politika ali gospodarstvo). V Evropskem parlamentu jih je več kot 20. V odborih se opravi večina pripravljalnega dela v zvezi z novo zakonodajo. V igri vlog si se udeležil(a) tudi sej odborov, se spomniš?

PLENARNO ZASEDANJE: Evropski parlament sprejema svoje odločitve na plenarnem zasedanju. V odboru se sestanejo samo nekateri poslanci in razpravljajo le o določenih zakonih, medtem ko se na plenarnem zasedanju sestanejo vsi poslanci in preučijo vse predlagane zakone, ki so bili obravnavani v odborih. Ali si v igri vlog sodeloval(a) v razpravi na plenarnem zasedanju?

PREDLOG SPREMEMBE: predlog za spremembo osnutka zakonodaje.

OBRAVNAVA: odločanje o predlogu zakona v Parlamentu ali Svetu.

KAKO POSTATI SKORAJ POPOLN POLITIK

POSTOPEK ODLOČANJA V EVROPSKEM PARLAMENTU PO KORAKIH – igra v resničnem življenju

PODROBNO:

Čeprav Parlament in Svet delujeta vzporedno, Evropski parlament ponavadi svoje stališče uradno sprejme prvi (oz. prvi odloča o njem). Ko Svet sprejme svoje stališče, mora odločiti tudi, ali sprejme spremembe, ki jih zahteva Parlament.

DOSEGANJE DOGOVOROV

Evropska zakonodaja je sprejeta šele takrat, ko se Evropski parlament in Svet dogovorita o skupnem besedilu. Kako dosežeta dogovor? Sledita postopku v največ treh fazah (ki jim rečemo obravnave) in poskušata skleniti kompromis.

Tukaj je podroben opis tega postopka:

1. faza: Svet in Parlament preučita predlog Komisije. Pri tem zbereta veliko informacij v posvetovanjih z akreditiranimi lobisti, deležniki, državljani in drugimi, ki jih to zadeva. Se spomniš, kako ste zbirali informacije v igri vlog?

Pri Parlamentu se s predlogom ukvarja PARLAMENTARNI ODBOR, pri Svetu pa DELOVNA SKUPINA.

PRVA OBRAVNAVA Parlament in Svet prvič ločeno glasujeta o predlogu.

2. faza: Če se o besedilu ne strinjata povsem (pogosto je tako), je na vrsti druga faza. Najprej obe strani preučita, kje so mogoči kompromisi. Pristojna delovna skupina in odbor se še enkrat sestaneta, nato pa Svet in Parlament ponovno glasujeta o predlaganem besedilu. To je DRUGA OBRAVNAVA.

3. faza: Če tudi po drugi obravnavi ne pride do dogovora o skupnem besedilu, ostane le še ena možnost: skliče se SPRAVNI ODBOR, ki poskuša najti rešitev. Na sestanku pravnega odbora predstavniki Evropskega parlamenta in Sveta za isto mizo poskušajo poiskati kompromis. Ti sestanki pogosto potekajo pod velikim časovnim pritiskom, do dogovora pa pogosto pride šele v zgodnjih jutranjih urah po dolgotrajnih pogajanjih.

Čepravni odbor ne doseže soglasja, se predlagana zakonodaja dokončno zavrne. Najbrž se sprašuješ, zakaj toliko korakov. Ali je vse to sploh potrebno?

Pomislil naslednje: edino s takšnim postopkom lahko zagotovimo dovolj možnosti, da se predstavijo različni pogledi in zorni koti.

KAKO NAPISATI MANIFEST

- Potrebujete vizijo.
- Določite si cilje in oblikujte strategijo, kako jih doseči.
- Poiščite pet argumentov, s katerimi boste ljudi prepričali, da glasujejo za vaš predlog.
- Bodite zavzeti in jedrnat, osredotočite se na obravnavano temo in se jasno izražajte.
- Ko predstavljate svoje ideje, bodite ustvarjalni in prepričljivi.

Zdaj bolje razumeš delovne postopke Evropskega parlamenta. Na vrsti si, da oblikuješ svojo politično skupino in predlagaš zakon o ideji, za katero se zavzemaš.

Poskušaj prepričati sošolce, naj glasujejo za tvoj predlog. Pomagaj si z naslednjimi šestimi koraki.

- 1. Zberi somišljenike in sestavi svojo politično skupino.**
- 2. Skupaj izberite, kako bo vaši skupini ime.**
- 3. Napišite manifest skupine.**
- 4. Izberite idejo, za katero se boste zavzemali.**
- 5. Pripravite politični predlog, o katerem bo glasoval Parlament.**
- 6. Predstavite predlog drugim političnim skupinam (sošolcem) in zagovarjajte stališče svoje skupine.**

Ko bodo vsi predstavili svoje poglede, skupaj s sošolci glasujte o predlogu. Skozi glasovanje se bo pokazalo, katera skupina je bila najbolj prepričljiva.

Ste pripravljeni na izziv?

